

Danas

Neoporezivi deo zarade povećan na 15.000 dinara

Neoporezivi deo zarade od 1. januara biće 15.000 dinara, za 3.210 dinara veći od dosadašnjeg.

Najveći efekat izmene Zakona o porezu na dohodak, kojim je povećan neoporezivi deo zarade, trebalo bi da ima, kako ističu u Vladi Srbije, na 350.000 radnika u Srbiji koji primaju minimalnu zaradu.

U nastavku borbe za smanjenje nezaposlenosti, olakšice za zapošljavanje novih radnika ostaće na snazi do kraja 2019. godine i to tako što će preduzetnici imati pravo na povraćaj plaćenog poreza i doprinosa od 65 odsto do 75 odsto.

Ključna novina u zakonima koji su usvojeni krajem 2017. i je uvođenje podsticaja za početnike u poslovanju, koji će biti oslobođeni plaćanja poreza na zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u godini osnivanja preduzeća i u narednoj godini.

Primena mere počinje u oktobru 2018. i važiće za preduzetnike u režimu isplate lične zarade, navode u Vladi.



Prve socijalne karte do 2020, dodela pomoći po automatizmu

U planovima Ministarstva za rad i socijalnu politiku ove godine jedno od prvih mesta zauzima priprema za izradu socijalnih karata. Prve bi mogle da budu gotove za dve godine, da građanima olakšaju korišćenje pomoći ali i obezbede pravedniju raspodelu.

U Srbiji pomoć prima oko 600.000 građana, ali su mnogi u takozvanoj sivoj zoni siromaštva.

U godini za nama uvedena je elektronska prijava beba u porodilištima. Prvi korak daje nadu da može i bez šaltera i da će korisnici socijalne pomoći uz socijalne karte ostvarivati pravo na pomoć po automatizmu.

"Onog trenutka kada zažive socijalne karte, u tom trenutku se ruši administracija i naši građani će moći po automatizmu da dobijaju sve ono što njima pripada i sve ono što država želi da im dâ", ističe ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Zoran Đorđević.

Ukrštanjem elektronskih podataka, socijalne karte jasno će pokazati kome je pomoć koliko potrebna.

"Postoje lica, pre svega mislim na seoska domaćinstva, kojima je ispod časti da se prijavljuju za socijalnu pomoć ili im predstavlja opterećenje da dolaze u grad i da se registruju kao korisnici socijalne pomoći", navodi predsednik opštine Vladičin Han Goran Mladenović.

Socijalne karte s nestrpljenjem očekuju korisnici narodnih kuhinja. "Oni često ne ispunjavaju sve kriterijume za dodelu neke vrste pomoći, ali upravo kao takvi su često korisnici raznih vrsta pomoći u Crvenom krstu", rekla je Aleksandra Tanasijević iz zrenjaninskog Crvenog krsta.

Anki Aleksić je umro sin i sada je sama. Korisnica je pomoći u Crvenom krstu. "Ta socijalna karta bi mi jako puno značila. Ovako dobijamo jednom ili dva puta godišnje, imamo pravo na 3.000 jednokratnu pomoć", priča Anka.

U izradi socijalnih karata Srbiji je pomoć ponudila Danska, koja važi za jednu od najuspešnijih zemalja u toj oblasti.

Uz danske softverske alate za ukrštanje podataka baza raznih institucija, socijalne karte očekuju se do 2020. godine.

Povećana minimalna zarada, olakšice i za poslodavce

Rad oko 350.000 zaposlenih, koliko se procenjuje da ih u Srbiji ima minimalnu platu, od prvog januara vredi deset odsto više. To je rezultat septembarskog dogovora sindikata, poslodavaca i Vlade da se poveća minimalna zarada na 24.822 dinara. U međuvremenu i poslodavcima je stigla olakšica – deo zarade na koji ne plaćaju poreze povećan je na 15.000 dinara.

U praznične dane najviše su radili trgovci i konobari, a među njima je najviše onih sa najnižom zaradom. Po novom, ona je veća dve hiljade i dvesta dinara.

"Ne znam šta bih vam rekla, mnogo je rupa koje tim treba okrpiti, pa šta prvo izađe", kaže prodavačica Jelena Stojković.

Cena radnog časa je 143 dinara, a minimalna zarada u 2018. ne može biti manja od 24.822 dinara.

"Zakon je donet i mora se poštovati, odnosno ta odredba je doneta tako. Moramo se boriti sa tim i moramo zaraditi tu razliku", kaže preduzetnik Rade Mitrović.

Kada su poslodavci u septembru prihvatili do sada najveće povećanje minimalne cene rada, računali su na poresko rasterećenje.

Ministarstvo finansija je procenilo da je povećanje neoporezivog dela zarade za tri hiljade dinara prava mera.

"To je sada podeljeno opterećenje, s jedne strane budžet se odrekao dela prihoda, a poslodavci će dati deset odsto veće zarade i ne samo minimalne zarade, uvek se uz minimalne povećaju i one ostale jer inače minimalne stignu one koje su relativno male", kaže Nebojša Atanacković iz Unije poslodavaca Srbije.

"U svakom slučaju mi tu nećemo stati, jer mi moramo da afirmišemo s jedne strane poslodavce da više ulažu i otvaraju radna mesta, da imaju bolje uslove za rad, a s druge strane da brinemo o radnicima i njihovim pravima, radićemo paralelno. Upravo za to postoji i socijalno-ekonomski savet, socijalno-ekonomski dijalog koji vodimo", kaže Zoran Đorđević, ministar za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja.

Sa povećanjem neoporezivog dela plate, nesumnjivo, na najvećem dobitku su poslodavci čiji radnici nisu na minimalcu, jedina promena kod njih je da im je izdatak za tu vrstu poreza manji.



Bez poreza na 15.000 RSD, početnici štede 250.000

Neoporezivi deo zarade umesto dosadašnjih 11.790 dinara od 1. januara je povećan za više od 3.000 dinara, odnosno na 15.000 dinara.

U Vladi Srbije kažu da će se najveći efekat izmene Zakona o porezu na dohodak, kojim je povećan neoporezivi deo zarade, odraziti na oko 350.000 radnika u Srbiji koji primaju minimalnu zaradu.

Ta poreska olakšica uvešće progresivnost u oporezivanju i rasteretiti privredu za oko 11,6 milijardi dinara.

U nastavku borbe za smanjenje nezaposlenosti, olakšice za zapošljavanje novih radnika ostaće na snazi do kraja 2019. godine i to tako što će preduzetnici imati pravo na povraćaj plaćenog poreza i doprinosa od 65 odsto do 75 odsto.

U Vladi navode da su setom poreskih zakona, koje je Skupština Srbije usvojila u decembru 2017. godine, uvedeni značajni podsticaji za početnike u poslovanju čime je, ističe, istovremeno sprovedena jedna od najvažnijih mera Nacionalnog programa za suzbijanje sive ekonomije.

Ključna novina u zakonima usvojenim u decembru je uvođenje podsticaja za početnike u poslovanju, koji će biti oslobođeni plaćanja poreza na zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u godini osnivanja preduzeća i u narednoj godini.

Ta novina odnosi se na zaradu osnivača preduzetničke radnje i zarade do devet novozaposlenih osoba, koje takodje moraju da budu tek svršeni srednjoškolci, studenti ili osobe sa evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje.

Primena mere počinje u oktobru 2018. i važiće za preduzetnike u režimu isplate lične zarade, navode u Vladi.

Analiza poreskog i neporeskog opterećenja početnika u poslovanju, koju je realizovao NALED, pokazuje da uštede koje će po ovom osnovu ostvariti preduzetnici idu i do 250.000 dinara godišnje po osobi kod isplate minimalne zarade.

U Vladi kažu da će set poreskih zakona koji je usvojen omogućiti bolje poslovno okruženje, manje namete za privredu i bolje uslove za veće zapošljavanje što, dodaju, stvara prostor za novo zapošljavanje u privatnom sektoru, sa namerom da bude pravi motor razvoja srpske privrede.

Veće plate i penzije

Plate u javnom sektoru od 1.januara povećane su za 10 odsto i za pet odsto u administraciji, a penzije će biti povećane za pet odsto.

Izmene i dopune Zakona o budžetskom sistemu predviđaju da učešće plata i opšteg nivoa države u BDP-u bude sedam odsto, odnosno da učešće penzija u BDP-u bude do 11 odsto.

Povećanje penzija od pet odsto, kažu u vladi, fiskalno je održivo i 86,6 odsto penzionera - sa penzijama do 37.000 dinara imaće penziju veću od one koju su primali pre sprovođenja programa konsolidacije.

Njihovo učešće u BDP-u pašće sa 13 odsto u 2014. godini na 11 odsto u 2019. godini, što je nivo predviđen Zakonom o budžetskom sistemu.

Masa penzija će se povećati 25 milijardi dinara, što iznosi 0,5 odsto BDP-a.

Za povećanje zarada je predviđen iznos od 35 milijardi dinara.

Predviđeno je snižavanje nivoa zarada bez doprinosa na teret poslodavaca do sedam odsto BDP -a, a trenutno je učešće ovako definisanih zarada 8,3 odsto u BDP-u.

Takođe, produžena je zabrana zapošljavanja u javnom sektoru do kraja 2018. godine.

Za lokalne infrastrukturne projekte u 2017. godini 1,99 milijardi dinara

Državni sekretar u Ministarstvu privrede Dragan Stevanović izjavio je danas da je to ministarstvo u 2017. godini, zaključno sa sredinom decembra, izdvojilo 1,99 milijardi dinara za lokalne infrastrukturne projekte.



Stevanović je precizirao da je Ministarstvo tim novcem sufinansiralo projekte ukupne vrednosti 4,47 milijardi dinara, a u prošloj godini se radilo na 153 infrastrukturna projekta, saopštio je Ministarstvo privrede.

- Cilj nam je da i u ovoj godini nastavimo sa podrškom izgradnji lokalne infrastrukture, kako bismo doprineli što ravnomernijem razvoju Srbije - rekao je Stevanović.

Prema njegovim rečima, infrastrukturni projekti su realizovani kroz tri programa. Najviše sredstava Ministarstva privrede izdvojeno je za sufinansiranje programa unapređenja lokalne i regionalne infrastrukture. U 2017. godini rađeno je na ukupno 99 takvih projekata ukupne vrednosti 3,28 milijardi, uz učešće Ministarstva od 1,42 milijardi dinara.

Za infrastrukturno opremanje poslovnih zona, odvojeno je ukupno 1,18 milijardi dinara, uz učešće Ministarstva od 0,57 milijardi. Ukupno je rađeno na 54 takva projekta, navodi se u saopštenju.

Takođe, Stevanović ističe da je podržano 48 lokalnih samouprava kroz sufinansiranje izrade projektno-tehničke dokumentacije. Odvojeno je 107,5 miliona dinara za sufinansiranje izrade projektno-tehničke dokumentacije.

- To je dokumentacija za infrastrukturne projekte za unapređenje poslovnih zona, obnavljanje braunfield lokacija, i razvijanje saobraćajne i komunalne infrastrukture - objasnio je on.

Đorđević: Rezultate koje smo postigli osetiće i penzioneri

Svi rezultati koji su postignuti prošle godine pokazuju da će ova godina biti još bolja i te rezultate svakako će osetiti i penzioneri, izjavio je danas ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Zoran Đorđević.

"Mi smo uveli pravilo koje nije važilo do 2012. godine. Mi se ne zadužujemo da bismo bilo koga zadovoljili. Želimo da ono što radimo i zaradimo i raspodelimo. Svi rezultati koje smo postigli prošle godine pokazuju da će ova godina biti još bolja i te rezultate svakako će osetiti i penzioneri", rekao je Đorđević za RTS.

Plate u javnom sektoru od danas će biti povećane za 10 odsto i za pet odsto u administraciji, a penzije za pet odsto. Izmene i dopune Zakona o budžetskom sistemu predviđaju da učešće plata i opšteg nivoa države u BDP-u bude sedam odsto, odnosno da učešće penzija u BDP -u bude do 11 odsto.

Sve poreske prijave elektronski

Od 1. januara još šest poreskih prijava moći će da se podnese elektronski, čime se zaokružuje ciklus prevođenja "papirnih formi" poreskih prijava u elektronski.



Tako će poreski obveznici za sve prihode koje administrira Poreska uprava moći posredstvom portala ePorezi da podnesu elektronske poreske prijave, saopštila je Poreska uprava.

Takođe, predviđeno je i izdavanje četiri vrste poreskih uverenja u elektronskom obliku, čime će se smanjiti troškovi, kao i vreme za dobijanje poreskog uverenja.

Početkom 2018. biće omogućeno elektronsko podnošenje nekoliko poreskih prijava - poreska prijava za akontaciono - konačno utvrđivanje poreza na prihode od samostalne delatnosti za paušalno oporezivanje (PPDG-1R), kao i poreska prijava za utvrđivanje poreza na kapitalne dobitke (fizičkih lica, uključujući i preduzetnike, PPDG-3R).

Takođe, elektronski će moći da se podnese poreska prijava za utvrđivanje poreza na nasleđe i poklon (PPI-3), poreska prijava za utvrđivanje poreza na prenos apsolutnih prava (PPI-4), poreska prijava o obračunu akcize na električnu energiju za krajnju potrošnju (PP OAEL), kao i poreska prijava o obračunu akcize (PP OA).

Inače, u prvih 11 meseci 2017. podneto je oko 5,5 miliona elektronskih poreskih prijava i 1,9 miliona zahteva za upit stanja na poreskim računima. Mesečno se, u proseku podnese oko 490.000 elektronskih poreskih prijava odnosno 171.781 zahtev za upit stanja.

Prema izveštaju Svetske banke "Paying taxes" za 2018. godinu, Srbija je ocenjena kao najbolja u regionu istočne Evrope i centralne Azije, a kriterijumi koji su vrednovani se odnose na procese administriranja poreza, koji su značajno unapređeni uvođenjem novih tehnologija i razvojem elektronskih sistema za podnošenje poreskih prijava i plaćanje poreza.



Da li je obećanje predsednika Vučića o plati od 500 evra samo pusti san?

Januarske plate zaposlenih u javnom sektoru biće za deset ili pet odsto veće, u zavisnosti od toga u kom sektoru rade. Koliko je realno da do kraja godine prosečna plata i u javnom i u privatnom sektoru u Srbiji bude 500 evra, kako to ponovo obećava predsednik Srbije Aleksandar Vučić?

Ekonomisti kažu - rast prosečne plate teško je prognozirati, ali njen skok sa 400 na 500 evra za godinu dana gotovo je nemoguć.

A 500 evra je srpski san. Da će ga srpski radnici dosanjati još u 2017, predsednik im je obećao za Božić 2016.

Za Novu 2018. ima novo obećanje o visini prosečne plate.

"401 je već bila u decembru, izvinjavam se, u novembru. Biće između 430 i 435 evra. Do kraja godine, uz nova povećanja računam 500 evra", rekao je predsednik Srbije Aleksandar Vučić.

Računao je predsednik i u aprilu 2016. tada u kampanji za parlamenarne izbore.

"Ja mislim da će biti realno kao što sam rekao u 2018. plate ukupno u javnom i privatnom sektoru na nivou od 500 evra. Ja mislim Mićo da je moguće ovo 500 evra do te godine".

Teško.

Tako ekonomisti i danas procenjuju mogućnost da prosečan radnik u 2018. u džep stavi 500 evra. Posebno ako se u obzir uzme to da je u novembru primio 400 evra.

"To bi značilo da će prosečna plata skočiti 25 odsto. To nije realno", smatra Zoran Grubišić sa Beoradske bankarske akademije.

Kolika bi realno mogla da bude prosečna plata na kraju 2018. za ekonomiste je više stvar spekulacija, nego stručne procene.

"Ono što struka kaže je da je jako teško predviđati kretanje prosečne plate. Mnogo lakše je predviđati neke druge makroekonomske parametre, ali opet finalna odluka kako će se kretati plate zavisi od ponašanja preduzetnika i poslodavaca u privatnom sektoru kakva će njihova očekivanja biti i hoće li ispratiti ta očekivanja", kaže Grubišić.

Tako se ni sva predsednikova očekivanja nisu ispunila.

"Ja očekujem da ćemo već pre kraja godine imati prosečnih 430 do 440 evra", rekao je Vučić 1. maja prošle godine.

"Krajem ove godine biće 440 evra, najmanje 440 evra", poručio je tadašnji premijer 28 jula.

Sve i da srpski radnik prosečno ima 440 evra mesečno, bio bi među slabije plaćenim u regionu. Sa prosečnih 400 evra prošle godine, Srbi su bili bogatiji samo do Makedonaca.



Предузетници фирму могу пријавити из фотеље

Агенција за привредне регистре омогућила је од 1. јануара предузетницима да се региструју без доласка на шалтер, а захваљујући тој новој услузи, процедура регистрације у потпуности ће се обављати преко интернета – од подношења захтева до добијања решења.

Другим речима, предузетници ће моћи да се пријављују из фотеље и да забораве на обилну папирну документацију и пријаву.

Софтвер за успостављање електронске регистрације донирао је Програм Уједињених нација за развој УНДП.

Заменица сталне представнице УНДП-а Стелијана Недера објашњава да увођење те мере доприноси дигиталној трансформацији Србије, а дигитализација доноси бржи привредни и друштвени развој, осигурава добро управљање и транспарентност у раду државних органа и служби.



Радећи у партнерству с Владом Србије и надлежним министарствима, УНДП доприноси и остварењу глобалних циљева одрживог развоја, а посебно циља броја осам – стварање услова за инклузиван и одрживи економски раст, запосленост и достојанствен рад за све, истакла Стелијана Недера.

Директор Канцеларије за ИТ и е-управу Михаило Јовановић додао је да је циљ дигитализације, као једног од највећих приоритета српске владе, економична, ефикасна и свима доступна електронска

управа, која омогућава да се послови завршавају само једним доласком на шалтер, а да држава за потребе привреде и грађана целокупан посао обави иза шалтера.

У другом кораку, држава жели да омогући пружање услуга интернетом, а увођење електронске регистрације предузетника у АПР-у, као перјаници дигитализације и пружања услуга за привреду и правна лица, од 1. јуанара ће реализовати и тај други корак – регистрацију предузетника интернетом, без доласка на шалтер, рекао је Јовановић.

Уместо 1.500 динара, накнада сада 1.000

Електронска регистрација је јефтинија од регистрације у папирном облику јер накнада за услуге електронске регистрације износи 1.000 динара, док је папирна коштала 1.500.

Осим јефтиније регистрације, електронска регистрација штеди и време тако што се будући предузетници пријављују „из фотеље”. Уколико се пак не одлуче за нови систем регистрације, и даље могу користити „папирне” пријаве и потребну документацију могу подносити лично на шалтерима АПР-а или слати поштом.

Иначе, електронска регистрација у АПР-у обухвата електронску пријаву квалификованим електронским сертификатом предузетника или овлашћеног подносиоца пријаве.

Е-пријава се попуњава у апликацији доступној преко портала АПР-а, где ће бити омогућено и електронско плаћање комерцијалним платним картицама.

Електронско решење о регистрацији новог предузетника, потписано квалификованим електронским потписом регистратора које је снабдевен временским жигом, Агенција ће достављати на имејл регистрованог предузетника или овлашћеног подносиоца е-пријаве.

MARKO ČADEŽ O PRIORITETIMA ZA 2018: Dovodimo investitore sa savremenim tehnologijama

Strateška odluka Vlade je da u narednom periodu, osim podsticanja investicija koje zapošljavaju veliki broj ljudi u radnointenzivnim industrijama, sa manjim platama, ubuduće više investira u privlačenje visokotehnoloških kompanija koje će zapošljavati i bolje plaćene visokoobrazovane ljude, najavljuje predsednik Privredne komore Srbije Marko Čadež.



Dosadašnji koncept privlačenja velikih inostranih kompanija u Srbiju doprineo je, ocenjuje Čadež, zapošljavanju velikog broja radnika i smanjenju nezaposlenosti. Samo 2017. godine, kaže, u fabrikama stranih investitora otvoreno je više od 10.000 radnih mesta.

U narednim godinama polako će se menjati fokus, objašnjava Čadež, tako što će Vlada ciljati investitore koji donose savremene tehnologije, doprinose podizanju tehnološkog nivoa srpske privrede, omogućavaju našim firmama da se integrišu u njihove dobavljačke lance i koje će, kaže, angažovati visokoobrazovane radnike sa znatno većim zaradama.

- Strateška odluka Vlade je da se u privlačenju stranih ulaganja polako preusmeri na takve kompanije, da se sagleda i kakvu tehnologiju donose i koliko će to uticati na domaću privredu - rekao je Čadež.

Analize Svetske banke, zaključuje Čadež, dokazuju da se svaka subvencija, odnosno investicija države u nove investicije, vrati u državni budžet u roku od 18 do 22 meseca.



Kako od 1. do 1. sa 6.000 RSD? "Jako teško" VIDEO

Premijerka Ana Brnabić je navela da je građanima možda teško da razumeju šta znači da je Srbija napredovala na Duing biznis listi, da je "porastao" BDP...

Ona je za Prvu televiziju rekla da se sve svede na to koliko imamo novih radnih mesta i koliko ljudi imaju novca u novčanicima.

Na konstataciju da su pojedine penzije oko 23.000 dinara, a mesečni računi oko 17.000 hiljada, premijerka je rekla da "ipak ostane više nego što je ostajalo u prethodnim vremenima i da su penzije od tada povećane za oko osam odsto".

Na pitanje kako od prvog do prvog sa preostalih 6.000 dinara da preživi jedan penzioner, Brnabićeva je rekla: "Jako teško".

"To je jedna od najtežih jednačina koje treba rešiti", dodala je ona.



INTERVJU Šef kancelarije Svetske banke u Srbiji: Brži rast, pa bolji standard za 15 GODINA

Brzina je jedna od ključnih stvari na kojoj će insistirati Svetska banka u 2018. Brzina reformi, pre svega u poreskoj politici, privatizacije javnih preduzeća, u privlačenju stranih investicija i, kao kruna, što brži rast privrede od najmanje pet odsto BDP-a.



Ovo je najvažnija poruka za Srbiju šefa Kancelarije Svetske banke Stivena Ndegve. Tek na taj način će Srbija uspeti da za 15 godina stigne Evropu, a njeni građani osete bolji život, kaže Ndegva u intervjuu za "Blic".

Na konstataciju da isuviše depresivno zvuči ovakva prognoza, Ndegva ističe da je još lošija procena o 50 godina čekanja na evropski standard sa rastom od tri odsto godišnje, koliko bi nam trebalo da u tom slučaju stignemo EU.

- Ljudi ne mogu da zamisle tako dug period, ali mogu 15 do 20 godina. Mi mislimo da je moguće da Srbija ostvari rast 5-6 odsto. Ali to zahteva resetovanje ekonomije.

Stalno slušamo od političara da će sledeće godine biti bolje, ali ta sledeća godina nikako da dođe.

- Moramo imati u vidu u kakvoj je situaciji bila Srbija. Ekonomska kriza je drastično usporila privredni rast, deficit budžeta je prilično porastao, nezaposlenost je bila iznad 25 odsto, a sada je oko 13. U poslednjih pet godina otvoreno je oko 100.000 novih radnih mesta. U sprovođenju reformi uvek se očekuje više nego što se postigne.

Šta je postignuto?

- Budžet je veliki uspeh. Sređivanje javnih finansija dovelo je do otvaranja radnih mesta i privlačenja stranih investicija. Dosta toga je učinjeno u reformama, ali one nisu završene. Što više odmičemo u tome, korist će biti veća. A tada će i građani moći da osete boljitak. Reforme podrazumevaju bolju budućnost za našu decu, bolje obrazovanje, brže nalaženje posla... Promene će osetiti naredne generacije. To podrazumeva da danas imate malo manje novca u džepu nego što ćete imati sutra.

Da li je rast plata i penzija u 2018. opravdan?

- U budžetu ima prostora za to. I to neće narušiti ravnotežu. Plan Vlade je dobar, a pohvalan je i rast investicija. Ove godine bio je planiran od 3,1 odsto BDP-a, a za sledeću 3,3 odsto. Ali jedan od razloga za manji deficit u 2017. je to što nisu sprovedene državne investicije. Novac za njih se ne planira u budžetu da bi se štedelo, nego da se potroši. Na taj način se generišu nova radna mesta i ubrzava rast.

U budžetu ima prostora za povećanje plata i penzija, ono neće narušiti ravnotežu

Srbija i dalje subvencionise gubitaše, dosta je novca predvidela za "Petrohemiju" i "Srbijagas", odnosno njihove dugove NIS-u. To plaćaju građani iz svog novčanika.

- Pogledajmo prvo brojke. Prošle godine su subvencije države iznosile 2,6 odsto BDP-a, a u 2018. biće 2,5 odsto. Malo smanjenje, ali ipak važno. To je znatno manja suma nego ranije, jer je u 2012. bila 4,1 odsto BDP-a. A još značajnije je da je sada to transparentno. Bilo je perioda kada nismo ni znali koliko se para troši na subvencije.

To je ipak samo malo manje novca nego što se izdvaja za javne investicije?

- Jeste, pa možemo postaviti pitanje da li je trebalo da stavimo četiri odsto za investicije. Ali, prepoznali smo da je za mnoge kompanije jako važna ovakva podrška države, sa socijalnog aspekta. Tu se postavlja pitanje o sprovođenju tranzicije, za koju se u ovakvim slučajevima vidi da nije laka. Mislim da je sada manje rizično izdvajati ovakve subvencije, a Vlada planira da ih vremenom smanjuje i potpuno eliminiše.

Da li Srbija treba da proda javna i državna preduzeća?

- Trebalo bi mnogo državnih firmi da proda. Ima ih oko 600, a to je previše za bilo koju zemlju. U nekim sektorima su najveće kompanije u vlasništvu države i to uništava te sektore. Ili su na subvencijama ili su zaštićene na drugi način. Dakle, potrebno je inicirati razvoj privatnog sektora, a ono što je od nacionalnog interesa učiniti efikasnim, korporatizovati, omogućiti da ostvari profit. Pa ako su i potrebne subvencije, one treba da budu pod strogom kontrolom.

U Beogradu bezbedno, smeta pušenje

U Srbiju ste došli pre nekoliko meseci. Kakvi su vaši utisci?

- Ovo je grad u kome na svakom koraku imate mešavinu starog i novog. Mnogo volim priobalje i često sa suprugom idem u restorane na obali reka.

Stranci su uglavnom oduševljeni našom hranom. A vi?

- Navikao sam na začinjenu hranu, a ovde to nije slučaj. Odrastao sam na hrani koja je miks indijske, arapske i afričke kuhinje. Zato često ručam u indijskom restoranu. Ono što mi zaista smeta je što je pušenje svuda dozvoljeno. A to je pitanje javnog zdravlja. Inače, ovo je veoma siguran grad za život, osećam se bezbedno u Beogradu.

Blokirani projekti vredni šest milijardi dolara

Srbija je uzela dosta zajmova od međunarodnih institucija koje nije iskoristila. Da li znate o kojim se zajmovima radi i da li ste dobili objašnjenje iz Vlade zašto je to tako?

- Većina su zajmovi koji služe za podršku infrastrukturnih projekata. Ali kapacitet implementacije nije zadovoljavajući, primena treba da bude bolja i brža. Planiranje je važno jer se desi da su zajmovi uzeti pre potpune izrade studije izvodljivosti i uopšte spremnosti za realizaciju. To dosta odlaže ceo posao. Radimo sa Vladom oko javnih investicija koje podrazumevaju planiranje, predviđanje i projektovanje, što će omogućiti dobijanje zajmova koji mogu odmah da se koriste.

Da li znate koliko je kredita blokirano?

- Imamo podatak za 2016. da su generalno u blokadi projekti vredni šest milijardi dolara, uglavnom za infrastrukturu i finansiranje. To je ukupna vrednost čitavih projekata, a ne samo zajmovi međunarodnih kreditora. Za neke od njih nije problem Vlada, ali za neke je krivac neefikasan sistem, kašnjenje u usvajanju zakona i slično.

Za reformu 50 miliona dolara

U koje projekte će Svetska banka ulagati u 2018?

- U fazi izrade je projekat vredan oko 50 miliona dolara, a odnosi se na olakšavanje poslovanja i pokretanja biznisa i u vezi je sa poreskom reformom. Poreski sistem Srbije treba znatno unaprediti kako bi plaćanje poreza bilo olakšano. Dakle, kada neko pokreće posao, mora tačno da zna šta da očekuje, koje poreze i koliko treba da plati. Radimo sa Vladom na ovom projektu, a očekuje se da krene na leto. Takođe, imamo projekat za zdravstvo vredan oko 30 miliona dolara. Podrazumeva nabavku nove opreme za lečenje raka, dijagnostifikovanje i tretmane obolelih, ali i opremanje bolnica, usavršavanje osoblja, veću disciplinu... Takođe, za razvoj e-uprave izdvojićemo oko 50 miliona dolara zajma.



Miodrag Zec: Srbijom se upravlja personalno i "manuelno"

Srbija ima temeljne probleme u ekonomiji i društvu, njome se upravlja personalno i "manuelno", a ne institucionalno jer nisu uspostavljena pravila igre i zato se dešavaju čuda pa građani stalno čekaju spasioca, a oni se neprekidno nude, rekao je profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu Miodrag Zec.



Zec.

On je u intervjuu za agenciju Beta rekao da stanje u ekonomiji nije ružičasto, što potvrđuje činjenica da višu prosečnu stopu ekonomskog rasta u poslednje tri godine imaju čak i Bosna i Hercegovina i Albanija.

"Srbija je po stopi ekonomskog rasta, visini prosečnih plata i spoljnjem dugu na poslednjem mestu liste zemalja u jugoistočnoj Evropi, a visoke strane investicije u poslednjih godinu i po dana otvaraju pitanje čime su plaćene i kakvi su im efekti", rekao je

Po visini prosečnih plata Srbija je, kako je rekao, samo ispred Makedonije i Albanije, a javni dug je veći nego što ga imaju Makedonija, BiH, Crna Gora i Albanija.

Gde smo pošli, tu smo i došli

On je ocenio da se Srbija vrti u krug bez obzira na "medijski dinamizam ekonomske aktivnosti" i rezultati su daleko manji od očekivanih, "a krem na torti je odluka vlasti u Beogradu da za novogodišnju jelku potroši 83.000 evra".

"Nepriročno je da se novogodišnja rasveta uključi u septembru, kažu da su medvedi zbunjeni novim kalendarom. Na taj luksuz potrošiće se toliko struje, a smanjene su plate i penzije, nema elementarnih lekova na recept ... Tužno je, nemamo se čemu radovati. Gde smo pošli tu smo i došli", rekao je Zec.

Na pitanje da li u najveće slabosti sistema spada, kako ističe opozicija, i partijsko zapošljavanje Zec je rekao da društvo nije razgraničilo dva važna principa, a to su kompetencija i lojalnost.

"Ovde vlada princip lojalnosti, ko uči i radi proglašava se budalom i štreberom, a oni koji do cilja idu prečicom sposobnim i na vrhu su liste", rekao je Zec i dodao da se pravila u Srbiji doživljavaju kao "smetnja".

Odgovarajući na pitanje da li su investitori koji u poslednje dve godine dolaze u Srbiju pravi ulagači, Zec je rekao da oni uglavnom dobijaju subvencije da bi doneli doradne poslove koji se plaćaju po 200 evra kojima ne mogu da se pokriju elementarne potrebe.

"Ti investitori su došli da naprave robu i izvezu je i uglavnom ne učestvuju u ukupnom životu države, pa ih zato i ne interesuje koliko traje naplata ili sudski procesi. Država mora da napravi pravni poredak, a ne da ide okolo i zvecka kasicom kako bi namamila ulagače", rekao je Zec.

Usvojeni budžet slika države

On je rekao da je i usvojeni budžet za narednu godinu slika države.

"Iz strukture prihoda i rashoda vidi se ko puni budžet, a kome se iz njega daje. Puno ga najviše građani porezima i akcizom, zatim carina, a najmanji je porez na dobit", rekao je Zec i dodao da su izdvajanja za obrazovanje među najmanjima, ali da su ogromna za subvencije, takse i penali za izgubljene sporove.

Nije budžet razvojni kako se tvrdi, ako se firmama daju subvencije iz budžeta, već kako je rekao, kada se izgradi infrastruktura ili ustanova, kao što je Klinički centar u Nišu.

"Norveška ima obilje nafte, a najviše izdvaja za obrazovanje jer kupuje budućnost", rekao je Zec i istakao da Srbija zbog obilja propusta i činjenice da se obrazovanje pretvorilo u biznis ima ogroman problem sa njegovim kvalitetom, koje je osnov jakih, stabilnih država.

Dodao je da bi država novcem koji izdvaja za obrazovanje, trebalo da ozbiljno restrukturira školski sistem i da se besplatno univerzitetski obrazuju samo oni koji imaju potencijal i za kojima postoji potreba i radno mesto u državnom sistemu.

Ostali koji žele diplomu, prema njegovim rečima treba da plate obrazovanje i "mora se uvesti rangiranje jer nisu sve škole iste".

"Nije Srbija toliko bogata da besplatno ustupa drugima ljudski kapital", ocenio je Zec.

Sada je Srbija, kako je rekao, izložena riziku da lekari, inženjeri i drugi stručnjaci odlaze u inostranstvo, a da njihova mesta zauzimaju ljudi sa neadekvatnim obrazovanjem što je opasno, posebno kada je reč o lekarima.

On je istakao da država ne sme dopustiti da se u obrazovanju razvija haotičan sistem već bi trebalo da se donese zakon da se obrazovanjem osim države mogu baviti i drugi, ali da ga ne smeju koristiti kao izvor profita.

"Najveći svetski univerziteti nisu biznis organizacije, neko bi trebalo da se zapita zašto i druge države obrazovanje nisu pretvorile u profitne organizacije ako je to tako dobro, već imaju univerzitete stare po 600 godina koji imaju legatije i donacije a sredstva se troše na stipendije talentima i za razvoj", rekao je Zec.

Šrafčiger industrija

Svaka zemlja, prema njegovim rečima, može u kratkom roku, hapšenjem i oduzimanjem imovine, rešiti problem nezakonitog bogaćenja, ali kada se izda "na hiljade lažnih diploma i kada njihovi vlasnici zauzmu pozicije ne mogu se lako eliminisati".

Srbija bi prema njegovim rečima trebalo da prepozna talente koji bi učili od dobrih profesora da bi im se na kraju obezbedilo mesto, na primer za lekara u Kliničkom centru, za farmaceuta, pošto su prodate fabrike lekova, u kontrolnim telima za kvalitet tih proizvoda...

Domaćoj šrafčiger industriji, kako je rekao, ne treba previše inženjera, ali treba državnim institucijama jer bez njih ne mogu napraviti puteve i drugu infrastrukturu.

Dodao je da je odlazak mladih stručnjaka u inostranstvo i ekonomsko pitanje, ali da je od toga "opasnija stvar to što je Srbija zemlja sa visokom prosečnom starošću stanovništva i da je bolesnik kome je neophodna velika infuzija ljudskog kapitala".

"Posle svih ratova kvalitetni ljudi su dolazili u Srbiju i na neki način su nadomešteni gubici, ali su sada procesi obrnuti i mozgovi se odlivaju", rekao je Zec.

On je ocenio da srpsko društvo pati od mnogo bazičnih disproporcija proizvodnje i potrošnje, akumulacije i investicija, uvoza i izvoza, zaposlenih i nezaposlenih, razvoja regiona, zaposlenih u javnom i privatnom sektoru..., a to je posledica istorijskih okolnosti, loše koncipiranog razvoja i promašaja u ekonomskoj politici, ali je disproporcija između rođenih i umrlih najopasnija.

Mnogo politikanata, nema puno političara i državnika

Kada se jednom narodu desi kao u Srbiji da je broj umrlih veći nego rođenih, a tome se priključi iseljenje mladih, školovanih ljudi time se, kako je rekao, "otvara put bez povratka" i dovodi u pitanje opstanak naroda i države.

"To su strašni problemi na koje ovde niko ne obraća pažnju, a država funkcioniše od izbora do izbora jer ima mnogo politikanata, a nema mnogo političara i državnika koji gledaju unapred od 20 do 30 godina", rekao je on.

Reforma školstva je, kako je istakao, formalizovana i ne odgovara na suštinska pitanja - ko predaje, kome predaje i kakvi su programi a rad i uspesi Matematičke gimnazije u Beogradu su "uprkos svemu".

"Svaki univerzitet ima svoje kriterijume šta će predavati i koje će udžbenike izabrati, ne postoji saglasnost i zato je šarenilo programa jer zakon to ne reguliše precizno", rekao je Zec.

Dodao je da Srbija nema ni snage ni para da od postojećih univerziteta napravi jedan valjan koji bi "kao nekad možda školovao i ljude iz inostanstva".

Amerika je, prema njegovim rečima, preko lova na talente "apsorbovala" Pupina (Mihaila) koji je došao kao radnik, završio Kolumbija univerzitet i obogatio se i on i Amerika.

"Univerziteti u svetu služe za bogaćenje nacije, ne pojedinca", ocenio je Zec i istakao da u Srbiji nema strateških institucija koje razmišljaju na dugi rok.

Spaskovski: RTB neće biti privatizovan, već se traži strateški partner



Rudarsko-topioničarski basen (RTB) Bor neće biti privatizovan, nego će se tražiti dobar strateški partner koji neće otpustiti višak radnika već zainteresovanima ponuditi dobar socijalni program, izjavio je generalni direktor te kompanije Blagoje Spaskovski.

On je agenciji Beta rekao da je veliki optimista kada je reč o budućnosti te kompanije koja je u 2017. godini ostvarila zaradu od 73 miliona dolara, ne uključujući u to troškove amortizacije.

"RTB je u 2017. godini prihodovao 303 miliona dolara, odnosno 38 odsto više nego 2016. Na veće prihode uticala je 18 odsto veća proizvodnja iz sopstvenih rudnika, ali i za petinu viša cena bakra", obrazložio je Spaskovski.

Objašnjavajući zbog čega postoji tendencija da se RTB Bor privatizuje uprkos dobrom poslovanju, on kaže da bi kompanija bila jedina takva na svetu ako bi ostala u postojećem vlasništvu.

Spaskovski ističe da su rudne rezerve RTB-a 1,345 milijardi tona rude, ali da to preduzeće nema novac koji bi uložilo u otvaranje novih ležišta.

"Srbija ga takođe nema, a nije ni svetska praksa da države otvaraju rudnike. One mogu učestvovati i imati neki udeo, ali nikada i nigde nisu stopostotni vlasnici", zaključio je on.

Prema objavljenim rezultatima, u 2017. u RTB-u je iskopano 18 miliona tona rude, proizvedeno je 43.000 tona katodnog bakra, 700 kilograma zlata i pet tona srebra.

U RTB su izračunali da je zbog stabilne proizvodnje u novoj topionici proizvodnja tone katodnog bakra koštala 13 procenta manje nego u 2016.

U toj kompaniji procenjuju da je dobro poslovanje RTB-a uticalo i na veće interesovanje stranih kompanija za saradnju sa njim, pa su u 2017. za stratešku saradnju interes pokazale firme iz Kine, Kanade i Rusije.

Prema najavama iz Vlade Srbije, tender za RTB Bor biće raspisan početkom ove godine.

ПОЛИТИКА

INTERVJU: GORAN KNEŽEVIĆ, ministar privrede

Nije tačno da su javna preduzeća nereformisana

U nekima se promene dešavaju brže, a u nekima sporije. Činjenica je da smo iz gubitka od 65,3 milijarde dinara iz 2014. došli do dobitka od 16,3 milijarde u prvih šest meseci ove godine



Da sam privrednik radovao bih se 2018. godini. Ovim rečima Goran Knežević, ministar privrede, počinje razgovor za „Politiku”. To što smo za tri godine napredovali za 48 mesta na listi o lakoći poslovanja Svetske banke dovoljno govori o tome koliko nam je važan poslovni ambijent, dodaje.

– Ulazimo u drugu godinu projekta „Decenija preduzetništva”, odnosno treću godinu otkad realizujemo ideju koja je počela proglašenjem 2016. za godinu preduzetništva. To znači da smo do sada osluškivali potrebe privrede i prilagodili programe podrške potrebama preduzetnika. Odvojili smo i novac, pa je od ukupnog budžeta ministarstva od 20,2 milijarde dinara, gotovo 90 odsto namenjeno za podršku privredi. A i dali smo im i ono što je važan preduslov za uspešan biznis – političku stabilnost.

Srbija je ove godine privukla najviše stranih investicija u regionu. Država sada ima veći problem da ubedi domaće privrednike da investiraju nego strance?

I strane i domaće investitore „ubeđujemo” upornim radom na popravljanju investicione klime, a uveli smo i podsticaje po radnom mestu kako bismo ih motivisali da ulažu. Posebna mera za domaće privrednike je što smo u uredbi koja uređuje privlačenje direktnih investicija spustili limite u uslovima za ulaganje i za zapošljavanje na do sada najniži nivo. Tako smo povećali šanse domaćim privrednicima da dobiju projekte uz podršku države. Raduje me što su od upravo pristigle 34 prijave najveći broj poslali domaći privrednici. Znači da smo dobro uradili.

OPŠIRNIJE U ŠTAMPANOM I DIGITALNOM IZDANJU